

Etterlevelseskontroll - Finans- og gjeldsforvaltning 2023

1. Innledning

I kommuneloven av 22.6.2018 fikk revisjonen i oppgave å utføre forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Kontrollen skal skje i forlengelsen av revisjonen av regnskapet og skal rette seg mot de delene av økonomiforvaltningen som går ut over å uttale seg om årsregnskapet.

Loven forutsetter at revisor gir en egen uttalelse om kontrollen som er utført. Kontrollen er anbefalt gjennomført med moderat sikkerhet og begrenset ressursbruk. Dette innebærer at kravene til denne kontrollen er definert gjennom god kommunal revisjonsskikk og revisjonsstandarden RSK 301 "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen".

Trondheim kommunerevisjon har gjennomført en forenklet etterlevelseskontroll av rutiner for finans- og gjeldsforvaltning i Trondheim kommune. Etterlevelseskontrollen formaliseres gjennom en uttalelse fra revisor til kontrollutvalget.

2. Problemstilling

Vi har følgende problemstilling:

Har Trondheim kommune etterlevd rutiner for finans- og gjeldsforvaltning i 2023?

3. Kriterier

Revisjonskriteriene brukt i denne etterlevelseskontrollen er hentet fra følgende kilder:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner 22.6.2018
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner 18.11.2019
- Finansreglement Trondheim kommune godkjent 18.11.2021
- Rutinebeskrivelser Finansforvaltning godkjent 30.10.2023

4. Metode

Metodisk baserer undersøkelsen seg på dokumentgjennomgang og opplysninger innhentet fra finansforvaltningsteamet i Trondheim kommune. Vi har gjennomgått sentrale møtereferat og beslutningsdokumenter på finansområdet. Vi har hatt møter og dialog med finansteamet.

5. Resultat av etterlevelseskontrollen

5.1 Revisjonskriterier

- a. Rutinene for finans- og gjeldsforvaltningen skal være tilstrekkelig oppdatert
  - det er etablert administrative rutiner som sørger for at finans- og gjeldsforvaltningen utøves i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift
  - det er utarbeidet rutiner for vurdering av finansiell risiko i tråd med finansreglementet
  - det er rutiner for å avdekke, rapportere og følge opp avvik fra finansreglementet
- b. Rutinene for finans- og gjeldsforvaltning skal være etterlevd i 2023

5.2 Rutiner for finans- og gjeldsforvaltning

Overordnet rutine "Finansforvaltning - Rollebeskrivelse og rammeverk" ble sist godkjent 30.10.2023. Denne rutinen har med seg organisasjonskart, rollebeskrivelser, som også omfatter arbeidsmøter, finansforvaltningsmøter, ekspertpanel, revisjonens rolle, dokumentasjonsstruktur i ESA, fullmakter og politisk rapportering. Den overordnede rutinen henviser til arbeidsbeskrivelser for Forvalter av TKK, Forvalter av gjeld, Forvalter av likviditet og Rådgiver Risiko og kontroll. Arbeidsbeskrivelsene ble godkjent i oktober 2023.

5.3 Etterlevelse av rutiner på finansområdet i 2023

5.3.1 Arkivering i kommunens sak og arkivsystem

Arkivering av dokumentasjon fra finansforvaltningsmøter, arbeidsmøter, ekspertpanelmøter, låneavtaler og allokeringens beslutninger har i 2023 blitt utført løpende i kommunens sak- og arkivsystem.

5.3.2 Beslutningsdokumenter og vedtak

I beslutningsdokumentene for både kraftfondet og innlån gjøres det vurderinger av finansiell risiko. Vi har gjennomgått disse beslutningsdokumentene og vurderer at disse er i samsvar med etablerte rutiner og finansreglement. Risikovurderingene er i samsvar med vedtatt finansreglement, der risikoene skal være avveid og satt rammer for.

I samsvar med rutinene er det avholdt interne møter i finansforvaltningen og møtereferatene er lagret i kommunens sak- og arkivsystem.

I strategien til Trondheim kommunes kraftfond for 2023 står det at forvaltningen av kraftfondet skal bygge på rammene i finansreglementet, og på vurderingen av

klimarisiko, markedsrisiko, utstederrisiko, diversifisering, forfallsstruktur og likviditet opp mot avkastningen på investeringene. God avkastning på lang sikt anses å avhenge av en bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand, samt av velfungerende, legitime og effektive markeder.

Forvalter av kraftfondet i Trondheim kommune opplyser at alle de fondene som kjøpes i kraftfondet må gjøres innenfor etisk regelverk som er vedlegg til finansreglementet i kommunen sist vedtatt 21.11.2021.

Ved kjøp av aksjefond benyttes råd fra ekspertpanelet. Det er likevel kommunens finansforvaltning som etter nærmere vurdering avgjør hvilke fond det investeres i. Ifølge finansforvalter er det så langt ikke investert i aksjefond med en ensidig grønn profil, noe som skyldes at markedet for grønne aksjer fortsatt må karakteriseres som umodent og dermed også forbundet med svært høy risiko. Dette bekreftes av grønne aksjers utvikling på Oslo Børs de siste årene, der tapene til dels har vært betydelig i en ellers god periode for aksjer.

Finansforvalter opplyser at for obligasjoner gjøres det grønne investeringer løpende, og kraftfondet har idag over 1,1 milliarder kroner i obligasjoner som har offisiell grønn sertifisering, herav er nærmere 400 millioner kroner investert i 2023.

Finansforvalter opplyser at alle investeringer gjort i 2023 er i aksjefond og renteinstrumenter. Investeringene i aksjefond følger av bystyrets vedtak om å øke kraftfondets nøytrale aksjeandel fra 20 til 25 prosent. Renteinvesteringene består i hovedsak av ulike typer obligasjoner. Nye investeringer der følger av at obligasjoner som går til forfall reinvesteres. I tillegg vokser den nominelle verdien av kraftfondet, og mye av denne veksten blir investert i obligasjoner. Kraftfondet har i tillegg bankinnskudd, som for alle praktiske formål er en residual der volumet varierer med investeringer og forfall i porteføljen for øvrig.

Vår kontroll av aksjehandel har vist at det ikke alltid er gjennomført fire øyne prinsippet ved beslutninger om kjøp og salg av aksjefond. Det opplyses at finansforvalter støtter seg til finansreglementet og rammer, samt samtaler mellom forvalter og controller i forkant. Handel eller salg skjer ihht rammer og fastsatte aksjefond som er i tråd med anbefalinger fra ekspertpanel og avtalt i finansforvaltningsmøtene. Controller går alltid inn og dobbeltsjekker de handler som er gjennomført og signerer nødvendige papirer i ettertid og dokumentasjon blir arkivert i ESA/ Elements.

5.3.3 Controllers oppfølging av finansforvaltningen

Controller har i sin dokumentasjon krysset av for at det er gjennomført etterkontroller av alle finansielle avtaler og at finansreglementet er fulgt.

Controller skal påpeke og rapportere spesielle risikoforhold i finansforvaltningen direkte til finansdirektør dersom de andre i finansteamet ikke gir risikoforholdene nok oppmerksomhet. Revisjonen har 7.3.2024 mottatt kopi av brev til finansdirektøren på intern rapportering avvik finansforvaltning 2023. Revisjonen vurderer at controllers oppfølging av finansforvaltningen har vært tilfredsstillende i 2023.

5.3.4 Finansrapportering

Revisjonen har i forbindelse med denne etterlevelseskontrollen gjennomgått rapporteringen på området.

I finansrapporteringen av kraftfondet er det rapportert på aktivaallokering, herunder rentebærende investeringer, aksjer, hybride rentepapirer, samt større risikoeksponering mot enkeltparter. Rapporteringen viser at forvaltningen av kraftfondet har vært innenfor finansreglementet i 2023.

I finansrapporteringen er det rapportert på lån. Det er rapportert i forhold til kravet om minimum rentebinding, refinansieringsandel, at hvert lån ikke skal utgjøre mer enn ti prosent av alle investeringslån, og at det skal foreligge jevn forfallsstruktur. For 2023 har finansdirektøren i finansrapporteringen vurdert at gjeldsforvaltningen utøves i henhold til kravene i finansreglementet.

Revisjonen har ved gjennomgang av rapporteringen av kraftfondet og lån ikke funnet avvik i forhold til finansreglementet.

5.3.5 Avstemming av finansrelaterte konti

Vi har gjennom revisjon i løpet av året 2023 sett om konti knyttet til finansområdet er blitt regelmessig avstemt i dokumentasjonsverktøyet Balancer. Finansrelaterte bankkonti er avstemt i henhold til syklus i Balancer i 2023.

6. Konklusjon

Rutiner og etterlevelse av finans- og gjeldsforvaltningen har fungert tilfredsstillende i 2023. Følgende område kan forbedres.

- Dokumentasjon om bruk av fire øyne prinsippet ved kjøp og salg av aksjefond.

7. Tilsvar på rapporten

Vi ber om svar innen 24. april 2024. Revisoruttalelsen skal etter planen til behandling i kontrollutvalget 6. mai 2024.